

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 53/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. Dušana Bíra, bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. V. Č., Advokátska kancelária, B., ktorou namietal porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom úrade justičnej a kriminálnej polície Policajného zboru v Trnave pod sp. zn. OÚV-194/10-TT-99-Ča, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. Dušana Bíra o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním zo 16. februára 2005 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. februára 2005, označeným ako „*Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“ MUDr. Dušan Bíro, bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátom JUDr. Ing. V. Č., Advokátska kancelária, B., namieta porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Okresnom úrade justičnej a kriminálnej polície Policajného zboru v Trnave pod sp. zn. OÚV-194/10-TT-99-Ča.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho práva „*status positivus, ktoré je spojené s právom občana na právnu ochranu svojich ľudských práv zo strany štátu a má právnu ochranu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov*“ postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. OÚV-194/10-TT-99-Ča. Ďalej žiada, aby ústavný súd priznal sťažovateľovi aj primerané finančné zadostučinenie v sume 1 500 000 Sk.

Zo sťažnosti vyplýva, že 12. februára 1998 sťažovateľ prevzal na seba ručiteľský záväzok na sumu vo výške 1 500 000 Sk, ktorým zabezpečil úver, ktorý poskytla Poľnobanka, a. s., Bratislava, pobočka Trnava (ďalej len „veriteľ“), obchodnej spoločnosti AFG Export - Import, spol. s r. o. (ďalej len „dlžník“), ktorej „*majiteľ bol JUDr. G. F. a konateľom jeho syn G. F. ml.*“ Keďže úver nebol riadne splácaný, veriteľ uspokojil svoju pohľadávku z účtu ručiteľa – sťažovateľa. Týmto postupom JUDr. F. G. a jeho syna bola sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia spôsobená škoda vo výške 1 400 000 Sk a stratené úroky vo výške vtedy platnej úrokovej sadzby. V tomto období sťažovateľ zistil, že v roku 1998 JUDr. F. G. „*firmu predal fingovaným predajom firme ROŠUL spol. s r. o. (bielemu koňovi)*“. Dňa 22. februára 1999 podal sťažovateľ na JUDr. F. G. a F. G. ml. trestné oznámenie pre podozrenie z trestných činov podvodu a poškodzovania veriteľa.

Podľa tvrdenia sťažovateľa vyšetrovací orgán nekonal napriek tomu, že sťažovateľ sa snažil vysvetliť konanie JUDr. F. G. a F. G. ml., veci sa oddiaľovali od roku 1999 až do roku 2005, čím došlo podľa jeho slov k zbytočným prietahom v konaní.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv lebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04).

„Účelom, podstatou a zmyslom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Ťažiskovým pojmom a komponentom tohto základného práva je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka v jeho záležitosti. Súčasne je ústavný súd toho názoru, že uplatnenie tohto základného práva je

spojené len s takou vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka.

Vecou samou v konaní pred vyšetrovateľom, v ktorom podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, je trestné stíhanie inej osoby, než je sťažovateľ, ktorý má v tomto konaní postavenie poškodeného. Trestné stíhanie sa vykonáva podľa ustanovení Trestného poriadku. Podľa § 1 prvej vety Trestného poriadku je účelom tohto zákona upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Iný účel Trestného poriadku nie je výslovne vyjadrený, a preto je vecou samou v trestnom konaní zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov. Podľa § 2 ods. 4 a 5 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou. Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že zákonným účelom postupu orgánov činných v trestnom konaní nie je prejednanie, rozhodovanie a rozhodnutie o nároku poškodeného, ktorý má súkromnoprávnu povahu. Možnosť uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní nie je preto v tomto konaní vecou samou v takom zmysle, ako to je uvedené v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. To platí aj pre čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý ustanovuje o jeho záležitosti, čo je synonymum pre jeho vec podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.“ (IV. ÚS 92/04, mutatis mutandis aj IV. ÚS 4/02, IV. ÚS 166/03)

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z vyššie citovaných rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že vzhľadom na účel trestného konania, jeho predmet a základné zásady, na ktorých spočíva dosahovanie tohto účelu, treba považovať za vylúčený záver, podľa ktorého by poškodený mal právo na to,

aby jeho vec - nárok na náhradu škody v adhéznom konaní - bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov v trestnom konaní. Prípustnosť uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní nie je dôvodom na záver o tom, že v trestnom konaní sa stáva vecou samou nárok poškodeného. Táto možnosť je totiž iba určitým zvýhodnením poškodeného, ktorý za splnenia zákonných podmienok a ak to nebráni účelu trestného konania, môže dosiahnuť uspokojenie svojho súkromnoprávneho nároku aj v trestnom konaní (mutatis mutandis IV. ÚS 92/04).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2005